

Po stipraus jubiliejinio pernykščio festivalio pasiūlyti ne mažiau įdomią programą ir šiemet džiaz prodiuseriui Antanui Gusčiui buvo nelengva užduotis. Tačiau 31-asis „Vilnius Jazz“ nenuleido kartelės. Jo vitrinoje – trylika išskirtinių šiuolaikinio džiaz projektų iš Prancūzijos, JAV, Izraelio, Jungtinės Karalystės ir Švedijos, Lenkijos ir Lietuvos.

Duoklė lenkų genijui

Festivalį pradės neįprastas renginys Rūdininkų knygyne. Spalio 10-ąją lenkų džiaz eruditas, seniausio ir prestižiškiausio Lenkijos džiaz žurnalo „Jazz Forum“ ilgametis redaktorius Pawełas Brodowskiis čia skaitys paskaitą „Krzysztofą Komeda – vizionieriškas Europos džiaz pionierius“, skirtą legendinio pianisto, kompozitoriaus, aranžuotojo ir grupių lyderio K.Komedos (1931 – 1969) atminimui.

Praėjus 50 metų nuo tragiškos ankstyvos šio menininko mirties, jo vardas skamba vis plačiau ne tik gimtinėje, bet ir svetur – vis naujos kartos atranda ir interpretuoja K.Komedos muziką. Menininkas pradėjo 6-ajame dešimtmetyje naują Lenkijos džiaz erą. K.Komedos albumas „Astigmatic“ tapo Europos džiaz atskaitos tašku, žyminčiu europietiškos džiaz estetikos atsiradimą, kaip alternatyvą anuomet dominavusiam amerikietiškam džiazui. Tačiau labiausiai kūrėjas išgarsėjo kaip talentingas kino kompozitorius.

K.Komedos atminimas bus pagerbtas ir atidarymo koncerte, kuris pradės mitinei džiaz asmenybei skirtą europinį turą ir pasakos apie kūrėją ne tik jo muzika, bet ir vaizdais.

Iš Lietuvos projektas keliaus į Slovakiją, Didžiąją Britaniją, Prancūziją, Suomiją ir Vokietiją. Įdomu tai, kad kiekvienoje šalyje kartu su keliais užsienio atlikėjais lenkų džiaz pionieriaus muziką gros tos šalies džiazmenai. Lietuvoje specialiai šiam projektui akustinę grupę subūrė klavišininkas ir kompozitorius Dainius Pulauskas.

Viešės Niujorko klubas

Festivalyje susitiks visas improvizacinės muzikos pianistų žiedas – kylanti Niujorko avangardo žvaigždė Brianas Marsella, britas Alexanderis Hawkinsas, izraelietis Shai Maestro.

Net kelerius metus „Vilnius Jazz“ rengėjas A.Gustys ieškojo galimybės pristatyti festivalyje Niujorko avangardo legendą Johną Zorną. Šiemet šia kryptimi bus žengtas pirmas realus žingsnis, sutampantis su menininko 65-mečiu.

„Vilnius Jazz“ pateko į J.Zorno įkurto Niujorko muzikos klubo „The Stone“ pirmojo europinio turo maršrutą. Vilniuje šio savito JAV kompozitoriaus, saksofonininko, muzikos leidėjo ir švietėjo kūrybą pristatys jo nuolatiniai bendražygiai – B.Marsellos trio – viena išpūdingiausių programų, kokias šiuo metu galima išgirsti džiaz scenose.

Programą sudaro 16 J.Zorno pjesių iš „Angelų knygos“. Tai antroji J.Zorno ciklo „Masada Book“ dalis, pradėta kurti 2004-aisiais. „Angelų knygai“ autorius per tris mėnesius parašė per 300 klezmerių muzikos įkvėptų kompozicijų, kurias iki šiol groja įvairiausios atlikėjų sudėtys visame pasaulyje.

„Masada“ – tai hebrajų kultūrinės tapatybės tyrimas. J.Zorno „Masada“ maratonai tapo daugybės koncertų ir festivalių ašimi.

Trimito ir violončelės vizionieriai

Šiomet sulauksime „Vilnius Jazz“ ir vieno drąsiausių šių dienų improvizacinės muzikos trimitininkų revoliucionierių, keičiančių šio instrumento galimybių ribas ir sampratą Nate'o Wooley (JAV). Jis su bendraminčiais iš Danijos, Vokietijos ir Slovėnijos kvies permąstyti „free“ džiaz kvarteto tradicijas.

Kiek daug gali kūrėjo talentas, vaizduotė ir valia parodys violončelininkas Vincent'as Courtois iš Prancūzijos, vienui vienas parengęs programą, įamžintą ir kompaktinėje plokštelėje. Jis – vienas iš nedaugelio violončelės didmeistrių džiaze.

„Vilnius Jazz“ scenoje skambėsiančią 2015-ųjų solinio albumo „West“ („La Buissonne“ įrašų kompanija) muziką violončelininkas lygina su didingu kraštovaizdžiu, po kurį kiekvienas klausytojas gali keliauti individualiu maršrutu pagal autoriaus „paslėptą žemėlapi“.

Korifėjų iššūkis lietuviams

„Vilnius Jazz“ tęs ir tradiciją rodyti didelių džiaz kolektyvų įvairovę pasaulyje pristatydamas vieną novatoriškiausių Europoje prancūzų džiaz orkestrą „Ping Machine“. Šio kolektyvo artistams patinka laužyti taisykles, eksperimentuoti ir dalytis kūrybos džiaugsmu su publika.

Apibūdinti šio orkestro kuriamus garsovaizdžius sudėtinga – jie skleidžiasi anapus žodžių ir koncepcijų, veikdami klausytoją tiesiog fiziškai, o solistams leisdami peržengti įprastus improvizacijų rėmus. Visų orkestro muzikantų atsidavimas ir energija susilieja į galingą, radikalų skambesį.

2014-aisiais „Ping Machine“ pelnė prancūzų „Grammy“ vadinamą „Victoires du Jazz“ apdovanojimą. Beveik visi orkestro albumai yra įvertinti garbingais apdovanojimais. Tačiau, pasak kritikų, gyvi kolektyvo pasirodymai yra tokie pat nuostabūs.

Bus įdomu tokiam kontekste išgirsti trombonininko Jievaro Jasinskio vadovaujamą jauną lietuvių grupę „Reinless“, o pačiai grupei – įvertinti šalia Europos korifėjų.

„Vilnius Jazz“ vienas tikslų – įkvėpti ir skatinti tobulėti vietos muzikantus“, – pabrėžė A.Gustys.

Kad to sėkmingai siekiama, liudija ir 13-tus metus rengiamo jaunųjų džiaz talentų konkurso „Vilnius Jazz Young Power“ raida. Šiemet šis konkursas subūrė ypač ambicingas ir kūrybingas grupes. „Finalas bus įtemptas, nes visos grupės vertos lyderio vardo“, – teigė A.Gustys.

Festivalio bilietus platina Bilietų pasaulis.

